

Тема: Підсумковий урок «Паралельність прямих і площин у просторі»

Мета: Систематизувати та узагальнити знання учнів за темою «Паралельність прямих і площин у просторі», розвивати вміння аналізувати задачі, правильно їх розуміти та правильно використовувати отримані знання і навички під час розв'язування задач; виховувати наполегливість, інтерес до вивчення точних наук;

Хід уроку

I. Організаційний етап

- Привітання
- Перевірка присутніх на уроці
- Налаштування на роботу

I. Розв'язування завдань

№1

Пряма t і площина α – паралельні. Як розташовані між собою пряма t і:

Відповіді

А) Прямі, що лежать у площині α

Паралельні або мимобіжні

Б) Прямі, що перетинають площину α

Перетинаються або мимобіжні

В) Прямі, що паралельні площині α

Паралельні або перетинаються, або мимобіжні, або співпадають

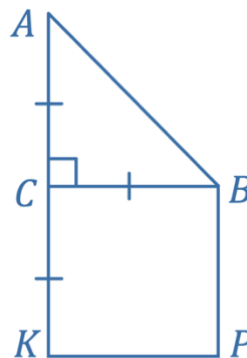
№2

Побудуйте довільний трикутник $A_1B_1C_1$. Припустіть, що це проекція прямокутного рівнобедреного трикутника. Побудуйте в площині $\Delta A_1B_1C_1$ зображення квадрата, стороною якого є катет даного трикутника.

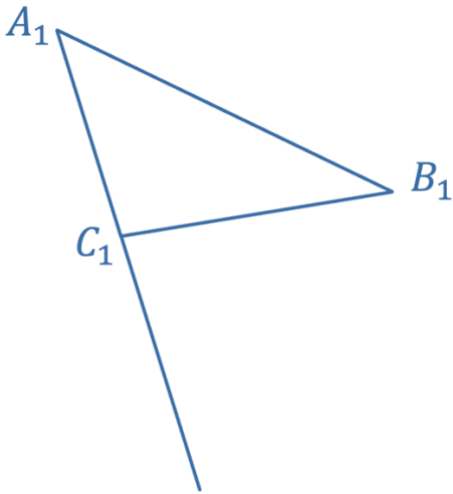
Розв'язання:

Для проведення аналізу побудуємо квадрат на одному з катетів рівнобедреного трикутника.

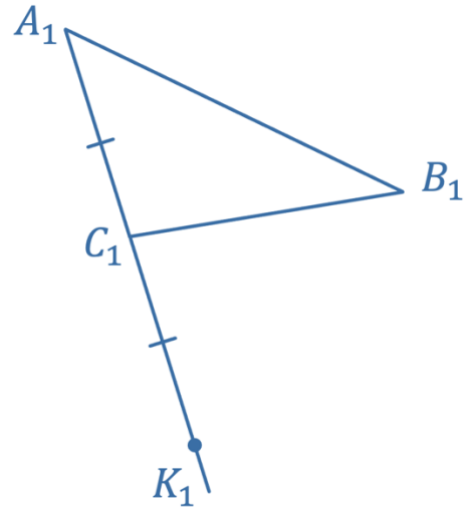
Бачимо, що C – середина відрізка AK . При паралельному проектуванні середина відрізка проектується в середину проекції. Також врахуємо, що $CB \parallel KP$ і $CK \parallel BP$ (оскільки $KCBP$ - квадрат)

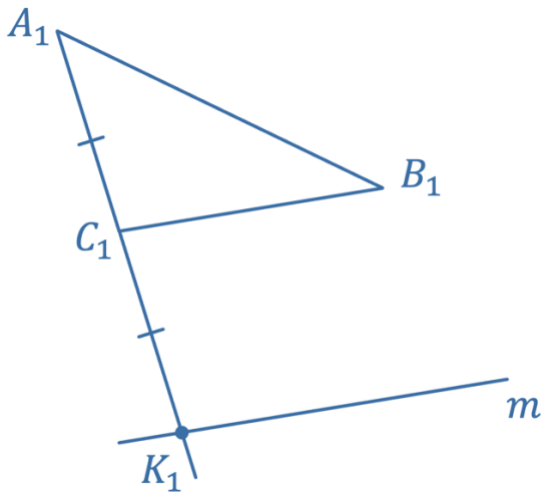
1. Будуємо довільний трикутник $A_1B_1C_1$ (Паралельною проекцією будь-якого трикутника може бути будь-який трикутник)

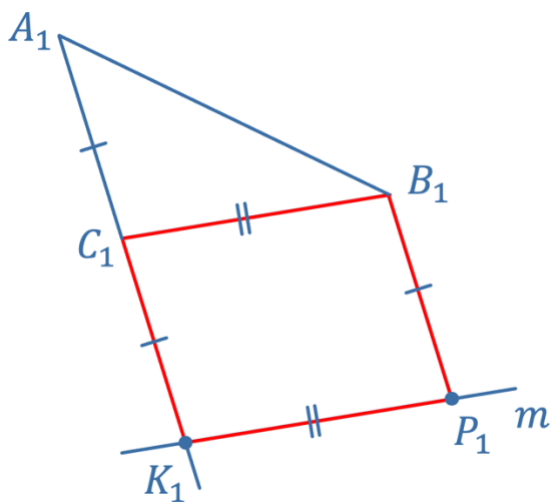
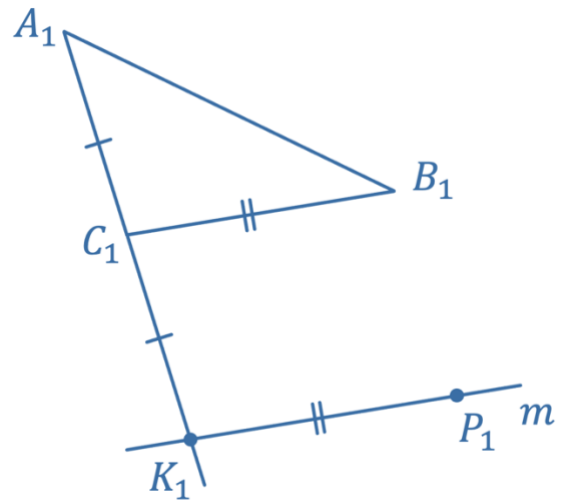
2. Будуємо промінь A_1K_1 і відкладаємо на ньому відрізок $C_1K_1 = A_1C_1$

3. Через точку K_1 побудуємо пряму m , паралельну C_1B_1

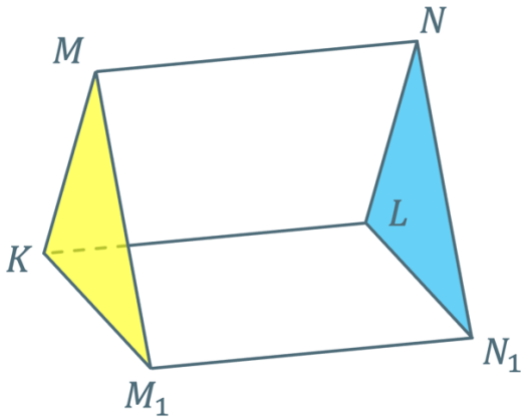
4. Відкладемо на прямій m відрізок $K_1P_1 = C_1B_1$

5. З'єднаємо точки B_1 і P_1 .

$K_1C_1B_1P_1$ – шукане зображення квадрата

Паралелограми $MNLK$ і M_1N_1LK – не лежать в одній площині. Доведіть, що площини NLN_1 і MKM_1 – паралельні.

Доведення:

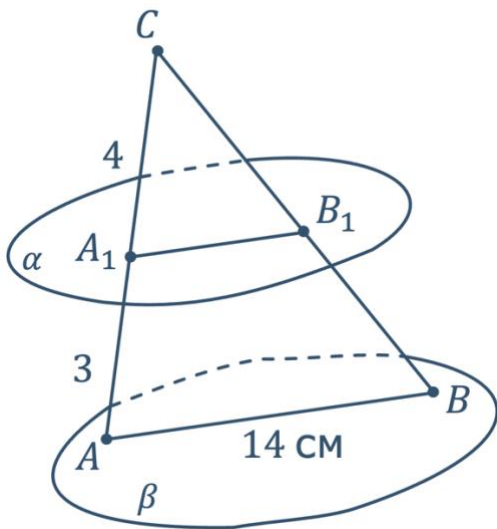
$$\left. \begin{array}{l} KM \parallel LN \\ KM_1 \parallel LN_1 \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{Протилежні} \\ \text{сторони} \\ \text{паралелограмів} \end{array} \rightarrow NLN_1 \parallel MKM_1$$

$$\left. \begin{array}{l} KM \cap KM_1 = K \\ LN \cap LN_1 = L \end{array} \right\}$$

(за ознакою паралельності площин)

Доведено.

Площина α перетинає сторони AC і CB трикутника ABC у точках A_1 і B_1 відповідно. Сторона AB трикутника ABC належить площині β . Обчисліть довжину відрізка A_1B_1 , якщо $\alpha \parallel \beta$, $AA_1:A_1C = 3:4$ і $AB = 14$ см

Розв'язання:

$A_1B_1 \parallel AB$ за властивістю паралельних площин 1
(Якщо дві паралельні площини перетнуті третьою, то прямі їх перетину будуть паралельні між собою)

З $\triangle ACB$ і $\triangle A_1CB_1$:

$$\left. \begin{array}{l} \angle C - \text{спільний} \\ \angle BAC = \angle B_1A_1C \\ \text{(як відповідні при } A_1B_1 \parallel AB \text{ і січній } AC) \end{array} \right\} \rightarrow \triangle ACB \text{ і } \triangle A_1CB_1 \text{ (За двома кутами)}$$

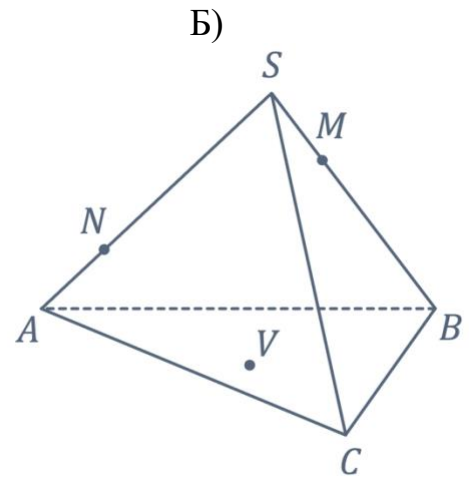
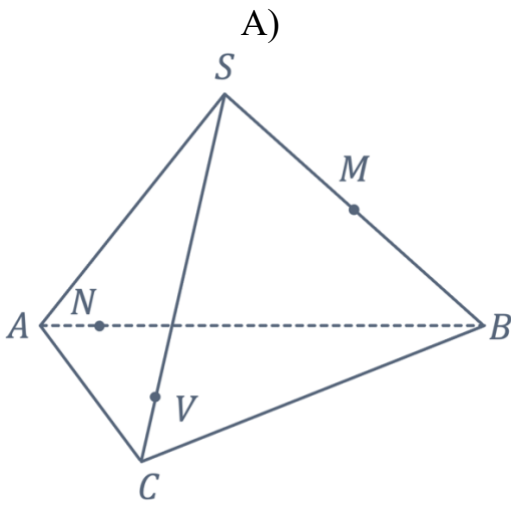
Сторони подібних трикутників пропорційні, тому:

$$\frac{AB}{A_1B_1} = \frac{AC}{A_1C} \rightarrow \frac{14}{A_1B_1} = \frac{7}{4}$$

$$A_1B_1 = \frac{14 \cdot 4}{7} = 8 \text{ см}$$

Відповідь: $A_1B_1 = 8$ см

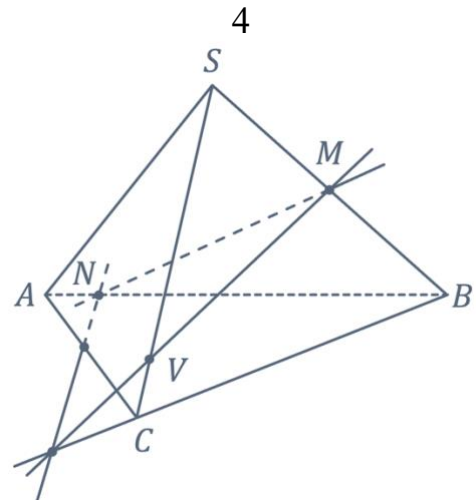
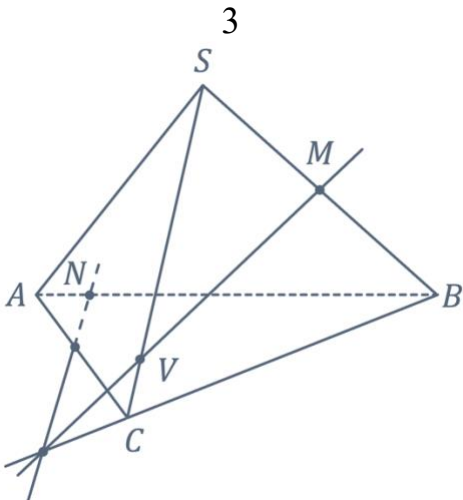
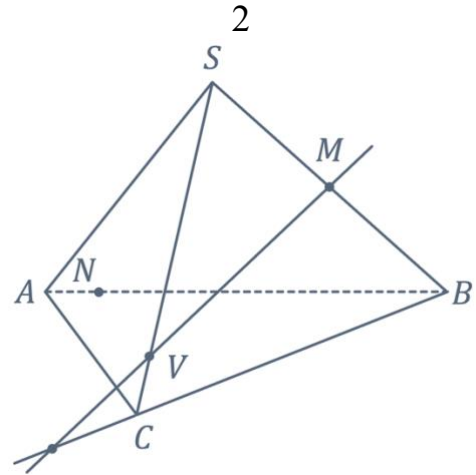
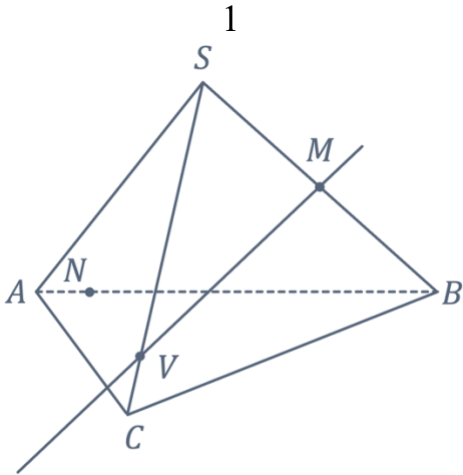
Побудуйте перерізи пірамід $SABC$ площинами MNV .

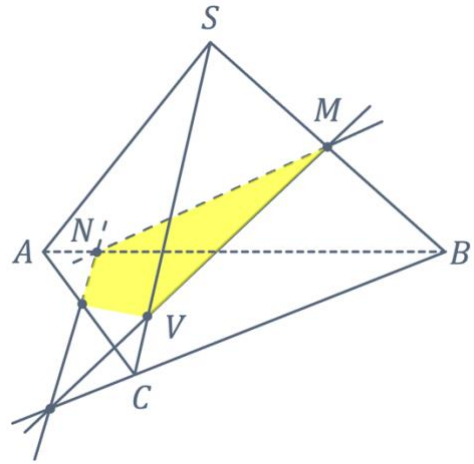
$V \in ABC$

Розв'язання:

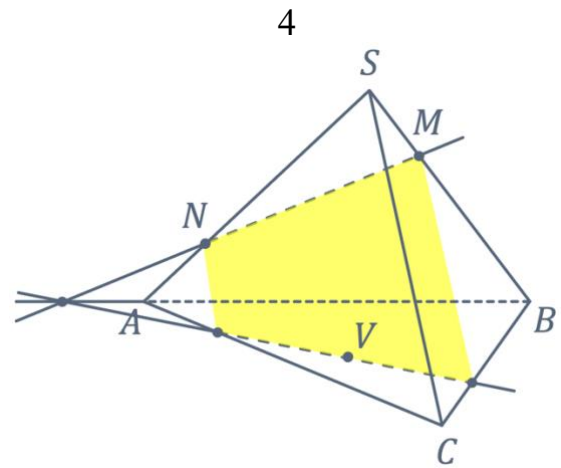
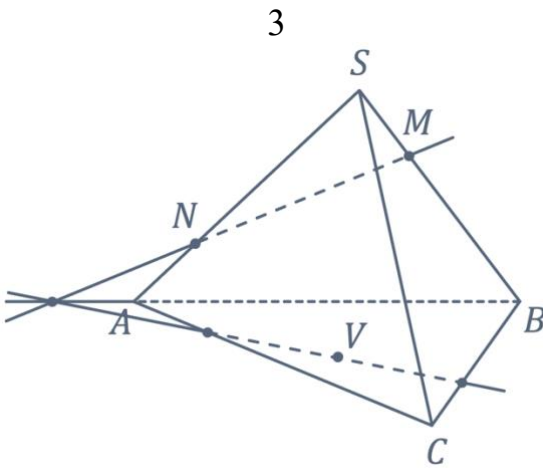
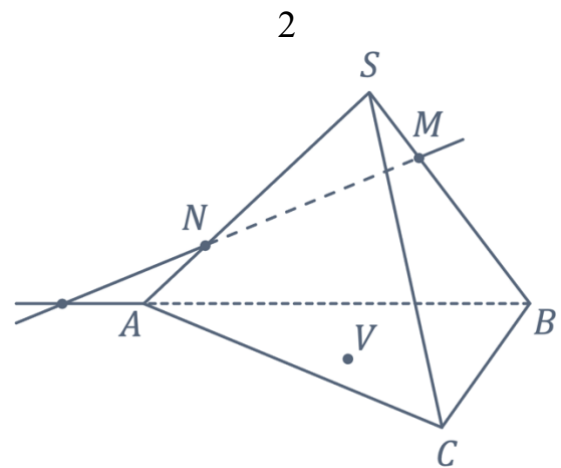
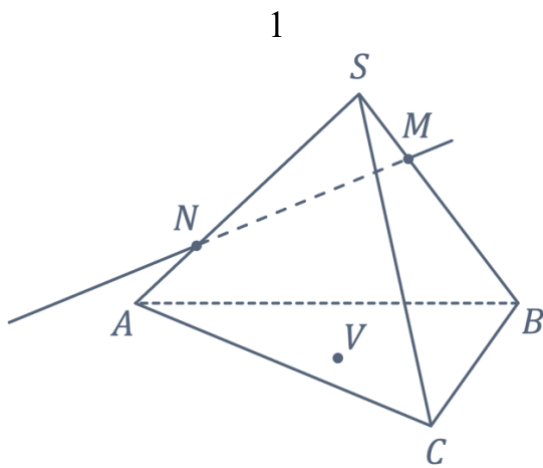
A)

5

Б)

II. Підсумок уроку

- Сформулюйте ознаку паралельності площин
- Сформулюйте властивості паралельних площин
- Сформулюйте ознаку паралельності прямої і площини
- Сформулюйте властивість паралельності прямої і площини

III. Домашнє завдання

Повторити §3,
Виконати № 5.44, 5.45,
Підготуватися до контрольної роботи

О.С. Істер
(2018)

Повторити § 4,
Виконати № 30.12, 31.9, 32.12,
Підготуватися до контрольної роботи

А.Г. Мерзляк
(2018)